

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Marcelou Sedmíkovou ve věci žalobkyně: **E. D.**, zast. JUDr. Milanem Břeněm, advokátem se sídlem Náměstí Míru 58/47, Svitavy, Advokátní kancelář Milan Břeň s.r.o., proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí, se sídlem Na Poříčním právu 1/376, 128 01 Praha 2**, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 4. 2013, lk č. j. MPSV-UM/4452/13/9S-KHK, ve věci průkazu osoby se zdravotním postižením, t a k t o :

I. Žaloba se z a m í t á .

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Dosavadní průběh řízení včetně rozhodnutí vydaných správními orgány

Skutečnosti následně zaznamenané ověřil krajský soud ze správního spisu žalované: žádostí uplatněnou dne 9. 1. 2012 a správnímu orgánu prvního stupně, kterým je Úřad práce ČR – Krajská pobočka v Hradci Králové (dále jen Úřad práce), doručenou den následující, požádala žalobkyně o přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením.

Dne 12.7.2012 provedla sociální pracovnice šetření v místě bydliště žalobkyně. Z výsledků šetření vyplynulo, že žalobkyně žije sama v rodinném domě, v němž obývá v přízemí samostatnou bytovou jednotku. S ohledem na zdravotní stav byla nucena zajistit si rekonstrukci koupelny za účelem zbudování sprchového koutu. V domácnosti se pohybuje za pomoci jedné francouzské hole, stejně tak do schodů, kdy si pomáhá oporou o zeď. Mimo své bydliště používá francouzské hole dvě. Chůze cca do vzdálenosti 300 metrů, tedy na obecní úřad či poštu v místě bydliště, je rovněž schopna za pomoci této opory. Dopravu k lékařům jí zajišťuje syn event. kamarádky, stejně tak jako nákupy. Úklid domácnosti včetně péče o lůžko zajišťují kamarádky, žehlení a praní je schopna s obtížemi. Sama je schopna připravit si stravu, přenést ji na určené místo a pojit. Osobní hygienu včetně použití WC zvládá rovněž sama, nicméně z důvodů většího komfortu a bezpečí si nechala zbudovat sprchový kout. Rovněž je schopna se obléci a obout. Pobírá invalidní důchod, s financemi nakládat dokáže, na úřední jednání ji dopravuje syn. Pro zdravotní potíže užívá celou řadu léků, musí dodržovat dietní režim. V důsledku nedobrého zdravotního stavu je nucena pravidelně navštěvovat řadu odborných lékařů a pociťuje neustálé zhoršování zdravotního stavu.

Výsledek posouzení byl spolu se shromážděnými lékařskými zprávami podkladem pro posouzení důvodnosti návrhu žalobkyně, resp. pro zhodnocení jejího zdravotního stavu z pohledu zákonných podmínek pro přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením. To provedl dne 28.8.2012 posudkový lékař Okresní správy sociálního zabezpečení v Trutnově (dále jen OSSZ). Při posuzování vycházel ze zdravotnické dokumentace ošetřující lékařky a z odborných nálezů specialistů z oboru neurologie ze dne 5.3.2012, chirurgie ze dne 9.1.2012 a Kliniky infekčních nemocí Fakultní nemocnice Hradec Králové ze dne 9.2.2012. Rovněž disponoval výsledky v přechozím odstavci popsaného sociálního šetření.

Konstatoval, že se u žalobkyně jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, nicméně o těžké funkční postižení se nejedná, neboť není přítomna chronická encefalitida, není zjištěno těžké postižení kognitivních funkcí a intelektu, není objektivizována těžká kloubní forma s těžkým postižením kolenních kloubů. Z výsledků sociálního šetření vyplývá, že z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu ve smyslu § 3 písm. c) zák. č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění, není žalobkyně schopna zvládat jednu základní životní potřebu – péči o domácnost.

Uzavřel, že žalobkyně není osobou, která se podle § 34 odst. 2 zák. č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů a § 8 odst. 2 písm. a) zák. č. 108/2006 Sb., v platném znění, považuje za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupi I (lehká závislost). Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu ve smyslu § 3 písm. c) téhož zákona není schopna zvládat jednu základní životní potřebu uvedenou v § 9 odst. 1 písm. j) téhož zákona, kterou je péče o domácnost.

Popsaný výsledek posouzení byl podkladem pro rozhodnutí Úřadu práce vydaného dne 3.10.2012 s tím, že správní orgán rozhodl průkaz žalobkyni nepřiznat.

Ta reagovala včasným odvoláním sepsaným dne 23.10.2012 a včas doručeným správnímu orgánu prvního stupně (25.10.2012). V něm vyslovila nesouhlas s výsledky posouzení a doložila nové lékařské nálezy.

Správní orgán druhého stupně, tedy Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen MPSV event. žalovaný) odvolacím námitkám vyhověl a dne 8.11.2012 napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil Úřadu práce k dalšímu řízení. Pochybení spatřoval v tom, že nebyl vyhotoven posudek OSSZ o schopnosti žalobkyně zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility a orientace. Uložil proto správnímu orgánu prvního stupně, aby zajistil posouzení zdravotního stavu žalobkyně rovněž podle ust. § 35 odst. 3 zák. č. 329/2011 Sb., v platném znění ve smyslu závěru o schopnosti žalobkyně zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility a orientace a o posouzení stupně závislosti. Připomněl, že o totéž posouzení správní orgán prvního stupně požádal, přesto však nebylo zahrnuto do obsahu a výsledku posouzení provedeného lékařem OSSZ.

Řízení bylo doplněno o dodatečné posouzení ve smyslu shora požadované a to posudkem lékaře OSSZ ze dne 5.12.2012. Ten vycházel z obsahu již uvedených důkazů (tj. zdravotnické dokumentace ošetřující lékařky a výše označených nálezů lékařů specialistů a konstatoval, že v případě žalobkyně se nejedná o osobu, která není schopna zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility nebo orientace ve smyslu ust. § 6 odst. 1 zák. č. 329/2011 Sb., v platném znění ve vztahu k § 9 odst. 1 písm. a) a písm. b) zák. č. 108/2006 Sb., v platném znění. Nejedná se o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav ve smyslu § 3 písm. c) posledně citovaného zákona, který vede k neschopnosti zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility nebo orientace.

Poté Úřad práce dne 2.1.2013 o žádosti žalobkyně opětovně rozhodl s tak, že průkaz osoby se zdravotním postižením žalobkyni ani po tomto doplnění dokazování, s odkazem na oba závěry posouzení, nepřiznal.

Odvolací orgán, tedy žalovaný, požádal o posouzení v rámci odvolacího řízení Posudkovou komisi Ministerstva práce a sociálních věcí se sídlem v Hradci Králové. Ta vyhotovila posudek dne 24.3.2014, jednala v řádném složení, za přítomnosti odborné lékařky z oboru neurologie, neboť hlavním zdravotním problémem u žalobkyně jsou potíže pohybového aparátu. Vycházela z dokumentace předložené Úřadem práce, tedy ze žádosti žalobkyně, výsledků sociálního šetření, posudku lékaře OSSZ v Trutnově včetně jeho dodatku a již zmíněného posudku PK MPSV. Jeho obsah a závěry přenesl do odůvodnění svého rozhodnutí. Zdůraznil, že PK MPSV při posuzování vycházela rovněž z lékařských zpráv, které žalobkyně nově doložila a které žalovaný přesně zaznamenal ve svém rozhodnutí. Ze všech těchto důkazů uzavřel, že u posuzované se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav při objektivizovaných zdravotních postiženích, která omezují především fyzické schopnosti žalobkyně a mají vliv na zvládání základních životních potřeb. Konkrétně žalobkyně není schopna zvládat jednu základní životní potřebu, kterou je péče o domácnost. Dále vyplynulo, že žalobkyně je schopna zvládat základní životní potřeby

v oblasti mobility i orientace. Od 1.1.2012 se nejedná o osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby. Tyto své úvahy včetně odkazu na právní úpravu zachytil v rozhodnutí ze dne 3.4.2013, jehož výrokem odvolání žalobkyně zamítl a potvrdil rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.

II. Žaloba a reakce žalovaného

Rozhodnutí žalovaného napadla žalobkyně včasnou žalobou a prostřednictvím soudem ustanoveného advokáta shrnula dosavadní průběh řízení tak, jak jej zaznamenal krajský soud. Žalovanému vytýkala, že nebyly vztahy v úvahu všechny okolnosti jejího zdravotního stavu, který je závažnější nežli bylo uvažováno při zpracování lékařských posudků. Požadovala doplnit dokazování o revizi dosavadních posudkových závěrů novým posudkem. Trvala na zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.

Ve vyjádření vypracovaném dne 24.3.2014 žalovaný podrobně zopakoval dosavadní průběh řízení a zejména vyzdvihnul výsledek posouzení provedený PK MPSV. Zdůraznil, že žalobkyně poslala lékařské nálezy, které byly předloženy ke konzultaci PK MPSV a ta je považovala za posudkově nevýznamné. Upozornil, že z posudkového závěru vyplynulo, že od 1.1.2012 není žalobkyně osobou, která by nebyla schopna zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility nebo orientace. Rovněž nejde o osobu, která se podle § 8 zák. č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění zák. č. 366/2011 Sb., považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby. Zdravotní stav je ve smyslu § 3 písm. c) citovaného zákona sice dlouhodobě nepříznivý, nicméně z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu však není neschopna zvládat základní životní potřeby uvedené v § 9 odst. 1 písm. a) nebo b) citovaného zákona a není neschopna zvládat aspoň tři nebo čtyři základní životní potřeby. Z výsledků šetření a lékařských posudků se podává, že žalobkyně nezvládá toliko jednu základní životní potřebu, kterou je péče o domácnost. Pokud žalobkyně sporovala správnost posouzení svého zdravotního stavu, pak žalovaný konstatoval, že není kompetentní k přehodnocování posudku o zdravotním stavu, který byl vyhotoven orgánem k této činnosti ze zákona povolaným, tedy PK MPSV. Nespatřovala v průběhu řízení před správním orgánem ani v rozhodnutí samotném žádné pochybení, a proto trvala na zamítnutí žaloby.

III. Posouzení věci krajským soudem včetně právní úpravy

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí včetně správního řízení, které mu vydání předcházelo a to v rozsahu námitek uplatněných žalobkyní. Byl přitom vázán skutkovým a právním stavem v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 a 2 s.ř.s.). Na nařízené jednání se dostavila toliko žalobkyně, která souhlasila, aby jednání proběhlo bez přítomnosti jí soudem ustanoveného zástupce, se kterým se takto dohodla, neboť je nemocen. Žalovaný se na jednání řádně omluvil a setrval na správnosti svého rozhodnutí.

V průběhu jednání žalobkyně zmínila, že se její zdravotní stav neustále zhoršuje, trpí osteoporózou, má poruchy paměti, zánět kyčle a prodělala operaci

žlučníku. Dodala, že při životě jí drží rodina, syn se dobře oženil, narodila se jim holčička, pro kterou musí žalobkyně nadále žít, musí se pohybovat a vnučku dokonce i hlídala. Krajský soud v průběhu řízení žalobkyni objasnil, že podmínky pro přiznání statusu osoby se zdravotním znevýhodněním jsou výrazně odlišné od podmínek, které se berou v potaz v případech rozhodnutí ve věcech invalidních důchodů. Jelikož krajský soud nabyt přesvědčení, že dokazování v předmětné věci poskytuje dostatečně objektivní podklad pro rozhodnutí, neakceptoval návrh zástupce žalobkyně na doplnění dokazování novým posudkovým zhodnocením (§ 52 odst. 1 s.ř.s.).

Při posouzení věci soud vycházel z následujících skutečností: podmínky nároku na průkaz osoby se zdravotním postižením jsou zakotveny v § 34 odst. 2 až 4 zák. č. 329/2011 Sb., v platném znění a jsou v jednotlivých odstavcích rozlišeny podle stupně závažnosti zdravotního stavu posuzované osoby, přičemž dle výsledků obou posudků žalobkyně nesplňuje podmínky ani pro přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením označeným symbolem „TP“, tedy podmínky obsažené v ust. § 34 odst. 2 již v tomto odstavci citovaného zákona.

Podle ust. § 34b odst. 1 téhož zákona se při posuzování schopnosti pohyblivosti a orientace pro účely přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením hodnotí a) zdravotní stav a funkční schopnosti fyzické osoby, b) zda jde o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a c) zda jde o podstatné omezení schopnosti pohyblivosti nebo orientace a závažnost funkčního postižení. Podle odstavce druhého pak prováděcí předpis stanoví, které zdravotní stavy lze považovat za podstatné omezení schopnosti pohyblivosti a orientace.

Podle ust. § 9 odst. 1 zák. č. 108/2006 Sb., v platném znění a Přílohy č. 1 vyhl. č. 505/2006 Sb., ve znění vyhl. č. 391/2011 Sb., se při posuzování stupně závislosti hodnotí schopnost zvládat tyto **základní životní potřeby**: a) mobilita, b) orientace, c) komunikace, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost.

Posudková komise ve shodě s lékařem OSSZ vyhodnotila, že od 1.1.2012 nelze žalobkyni posoudit jako osobu, která není schopna zvládat základní **životní potřeby v oblasti mobility nebo orientace**. Nejde tak o osobu, která se podle § 8 zák. č. 108/2006 Sb., ve znění zák. č. 366/2011 Sb. považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby. Zjištěný zdravotní stav žalobkyně je nutno považovat za zdravotní stav dlouhodobě nepříznivý ve smyslu § 3 písm. c) citovaného zákona, nicméně žalobkyně není schopna zvládat toliko péči o domácnost. V důsledku tohoto zjištění žalobkyně není osobou starší 18 let věku, která by se mohla považovat za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost), protože z důvodu svého dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat toliko jednu základní životní potřebu, kterou je péče o domácnost. Pro závislost ve stupni I (lehká závislost) by muselo být zjištěno, že z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby.

Dalším zdrojem úvah o tom, zda-li byl požadavek žalobkyní uplatněn po právu je vyhl. č. 388/2011 Sb., v platném znění, v jejímž § 2b se uvádí, že „*Zdravotní stavy, které lze považovat za podstatné omezení schopnosti pohyblivosti a orientace pro účely přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením, jsou uvedeny v příloze č. 4 k této vyhlášce.*“ Žádné z postižení v této příloze uvedné u žalobkyně objektivizováno nebylo.

Lze tedy shrnout, že žalobkyně by mohla být se svoji žádostí úspěšná, pokud by se prokázalo, že je závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost) event. že není schopna zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility a orientace. Žádná z popsaných skutečností ovšem v průběhu správního řízení zjištěna nebyla a výsledky posouzení zdravotního stavu žalobkyně pro tyto účely byly v podkladových posudcích jasně popsány a posudkové závěry náležitě odůvodněny. Jak lékař OSSZ, tak zejména PK MPSV vycházela z dostatečně zjištěného skutkového stavu a posudková komise vyhodnotila rovněž aktuální lékařské zprávy žalobkyně předložené.

Krajský soud, ač medicínský laik, mohl při osobním kontaktu se žalobkyní v průběhu jednání ověřit, že žalobkyně je i v neznámém prostředí schopna výborně se orientovat a velmi slušně se pohybovat. Tuto vitalitu žalobkyně krajskému soudu vysvětlila svou nezměrnou radostí z narození vnučky. Lze nicméně připomenout, že v případě zhoršení zdravotních obtíží žalobkyně a s tím související další rozsah omezení schopnosti zvládat základní životní potřeby event. dojde-li k zásadnějším problémům v oblasti mobility a orientace, pak žalobkyni nic nebrání v tom, aby svoji žádost o vydání průkazu osoby se zdravotním postižením předložila opětovně správnímu orgánu k posouzení.

Na základě výše popsaných skutečností krajský soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji s odkazem na ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

IV. Náklady řízení

Výrok o nákladech řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., když žalobkyně nebyla v řízení úspěšná a žalovaný náhradu nákladů řízení nepožadoval, neboť mu objektivně v souvislosti s tímto řízením žádné nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí).

Případne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Hradci Králové dne 28. května 2014

JUDr. Marcela Sedmíková, v.r.
samosoudkyně